

Zomerthema: Zin en onzin over de zon

Weekstart

In dit nieuwsthema kom je van alles te weten over de zon en zonnebaden. Heb je de lessen van week 1 ook gedaan? Dan heb je een schema gemaakt met fabels en feiten over de zon. In deze week kom je meer te weten over de geschiedenis van zonnen.

Deze les

Bij **opdracht 1** haal je voorkennis op over het onderwerp van de tekst.

Bij **opdracht 2** doet je docent voor hoe je een tekst actief leest.

Bij **opdracht 3** lees je de tekst *Van armoe naar allure... en daarna?* actief. Je werkt in een groepje en helpt elkaar bij onduidelijkheden. Ook bedenkt je vragen bij wat je leest.

Bij **opdracht 4** maak je een tijdlijn.

Bij **opdracht 5** maak je de eindopdracht, een (script) voor een filmpje.

Opdracht 1

Voorkennis ophalen

De leestekst van deze week gaat over de geschiedenis van zonnebaden. Wat weet je hier al over?

1. Bespreek de volgende vragen met elkaar. Na het lezen van de tekst worden de vragen klassikaal besproken.
 - Waarom denken mensen dat een zongebruinde huid mooi is?
 - Is een zongebruinde huid altijd een schoonheidsideaal geweest denk je? Waarom wel/niet?
 - Beschermen mensen zich vroeger tegen de zon? Zo ja, hoe?
 - Is het gebruik van een zonnebank een gezonde manier om te verkleuren?

Wat zegt een zongebruinde huid volgens jou over iemands levensstijl? Schrijf het antwoord op deze vraag op.

2. Bespreek de volgende stelling met elkaar: 'Het verkleinen van de gezondheidsrisico's van zonnen vind ik minder belangrijk dan het krijgen van een zongebruinde huid.'

Opdracht 2**Actief lezen met instructie**

De tekst die jullie gaan lezen heeft als titel: *Van armoe naar allure... en daarna?* De tekst gaat over de geschiedenis van zonnebaden en over veranderende schoonheidsidealen.

1. Lees de uitleg.

Uitleg**Actief lezen**

Om een tekst goed te kunnen begrijpen, is het belangrijk dat je deze **actief leest**.

Voor je begint met het lezen **bekijk je de tekst**: de titel, tussenkopjes en afbeeldingen. Probeer te **voorspellen** waar de tekst over zou kunnen gaan en bedenk wat je al weet over dit onderwerp. Hiermee haal je je **voorkennis** op. Stel jezelf **vragen** over het onderwerp van de tekst. Wat weet je nog niet over het onderwerp? Wat zou je graag willen weten?

Tijdens het lezen **markeer** je belangrijke informatie. Je probeert **onduidelijkheden op te helderen**, zoals onbekende woorden en lastige zinnen. Ook let je op de **verbanden** in de tekst. De **tekststructuur** kan duidelijk maken wat deze verbanden zijn. Is er bijvoorbeeld sprake van een chronologisch verband of een probleem-oplossing structuur?

Na het lezen van een tekstdeel bespreek je waar het stuk tekst over gaat. Wat is **de hoofdgedachte** van het tekstdeel? Hoe kun je deze in één of twee zinnen **samenvatten**?

Het is belangrijk om te **controleren** of je de tekst begrepen hebt. Kun je in **eigen woorden** navertellen waar de tekst over gaat?

2. Je docent vertelt eerst kort waar de tekst over gaat en doet voor hoe je een tekst actief leest. Luister goed en doe actief mee.

Opdracht 3**Actief lezen**

1. Lees de uitleg op de volgende bladzijde.

Uitleg

Onduidelijkheden ophelderen

Als je leest kom je vaak een of meer dingen tegen die je niet duidelijk vindt. Je ziet bijvoorbeeld een onbekend woord, of de zin is ingewikkeld.

Het is goed om daar dan over na te denken: wat begrijp ik niet, en wat kan ik eraan doen om het beter te begrijpen? Je juf of meester heeft al voorgedaan hoe zij of hij dit doet: **ophelderen van onduidelijkheden**.

Je let ook op de verbanden tussen de stukjes informatie in de tekst. De structuur van de tekst kan je hierbij helpen. Als je de structuur van een tekst herkent, dan is het makkelijker om de informatie in de tekst te begrijpen, samen te vatten en te onthouden. Je juf of meester heeft al voorgedaan hoe je de structuur **chronologie** herkent (**volgorde van tijd**).

2. Je gaat de tekst nu zelf verder lezen. Je leest telkens een tekstdeel. Noteer of markeer onduidelijkheden en schrijf eventuele vragen op in de kantlijn.
3. Markeer of noteer tijdens het lezen ook jaartallen en signaalwoorden die met de tijdsvolgorde te maken hebben. Je hebt ze nodig bij opdracht 4.
4. Bespreek je vragen en onduidelijkheden per tekstdeel met een of twee andere leerlingen. Kunnen jullie antwoorden geven op elkaars vragen? Hoe kunnen jullie de overgebleven onduidelijkheden ophelderen?
5. Vat elk tekstdeel na het lezen samen in één of twee zinnen. Je hoeft het niet op te schrijven.
6. Kijk nogmaals naar de vragen bij opdracht 1. Wat weet je nu, wat je voor het lezen van de tekst nog niet wist?

Opdracht 4

Een tijdbalk maken

De tekst 'Van armoe naar allure...en daarna?' gaat over de geschiedenis van zonnen. Een tijdbalk is een handige manier om gebeurtenissen in de juiste volgorde van tijd te zetten.

1. Kijk naar de deels ingevulde tijdbalk op de volgende bladzijde. Waarom zijn niet alle kolommen even breed?
2. Vul de tijdlijn verder in.
3. Vergelijk je tijdlijn met die van een klasgenoot. Wat zijn de verschillen?
4. Vul je tijdlijn nog aan en corrigeer deze waar nodig.

Tijdslijn - De geschiedenis van zonnebaden in Europa

Tot ca. 500	500-1500	2e helft 16e eeuw	1650-1800	18 ^e en 19e eeuw
<i>Oudheid</i>		<i>Verlichting</i>		
Bleke huid is rijkdom en status Bruine huid voor buitenwerkers (lagere klasse)				

20 ^e eeuw						
<i>begin 20^e eeuw</i>	1920-1950	1950 – 1970		1990-2010	2010-2020	...
			Uitvinding zonnebank en hausse aan studio's Bewustzijn risico's UV- straling groeit		Gebruik zonnebank blijkt kanker- verwekkend Meer onderzoek en bewust- wording	

Opdracht 5**Eindopdracht: een script of filmpje maken**

1. Als eindopdracht maak je in dit thema (een script voor) een filmpje of sketch over een periode uit de geschiedenis van zonnebaden. Het mag serieus zijn, maar het kan ook iets grappigs zijn. Als de informatie maar wel klopt!
2. Voordat je je filmpje eventueel ook gaat opnemen, ga je de verschillende delen van je filmpje eerst voorbereiden. Je maakt daarvoor een soort script. Vul hiervoor het onderstaande schema in met behulp van de informatie in de tekst.

Script	
<i>Periode</i>	
<i>Introductie</i>	
<i>Wat is de trend?</i>	
<i>Oorzaken van de opkomst van de trend(s)</i>	
<i>Oorzaken van het verdwijnen van de trend(s)</i>	
<i>Conclusie of afsluiting</i>	

- Gaan jullie het filmpje ook opnemen? Laat het niet langer dan 2 minuten duren. Ga voor kort en flitsend! Kijk alvast naar het beoordelingsmodel hieronder.
- Laat je script of filmpje zien aan twee klasgenoten en bekijk ook dat van hen. Wat vinden jullie van elkaars script of filmpje? Wat vinden jullie goed en wat kan er beter?

Bij een filmpje kun je dit beoordelingsmodel gebruiken:

	ja	deels	nee
De informatie klopt.			
De informatie is volledig.			
De boodschap komt duidelijk over.			
Het filmpje is creatief.			
Er wordt goed samengewerkt.			
Het geluid is goed.			
Het beeld is scherp.			
Het filmpje is goed van lengte (max. 2 min).			

Vooruitkijken

Zin en onzin over de zon

Geniet van het mooie weer, maar denk aan je gezondheid! Op 31 augustus staat er weer een gloednieuw nieuwsthema voor je klaar.

Wil je een informatief boek lezen dat met het onderwerp te maken heeft? Kijk dan eens of je *De zon* van Peter Goes kunt vinden. Het boek bevat allerlei boeiende weetjes over de zon en geeft antwoord op dit soort vragen: *Hoe keken oude culturen naar de zon? Wat zijn zonnevlekken? En hoe ontstaat een zonsverduistering?*

Op www.jeugdbieb.nl/nieuwsbegrip vind je nog veel meer boeken, websites en filmpjes die bij het thema passen.